
Statsbudsjettet må bli starten på et reelt helseløft

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

I oktober legges statsbudsjettet for 2026 frem. Da får vi svaret på hvor mange av valgløftene som innfris – og om regjeringen er villig til å prioritere et skikkelig helseløft.

Tillitsvalgte og medlemmer forteller daglig om situasjonen. Bildet som tegner seg, er krystallklart: Helsetjenesten er under press. Den grunnleggende tryggheten – at alle skal få nødvendig behandling når de blir syke, uavhengig av størrelsen på lommeboken – slår stadig flere sprekker. Leger vurderer å gi seg i yrket. Sykehus og kommuner kutter i bemanning og senger for å spare. Pasienter opplever at hjelpen kommer for sent. Dette er ikke enkeltstående hendelser, men historien om et system i ubalanse. Befolkningen vokser, blir eldre og flere lever lengre med sykdom som trenger oppfølging. Men kapasiteten i helsetjenesten er for liten. Skal helsetjenesten fortsatt være trygg og tilgjengelig, må regjeringen prioritere helse høyere i budsjettet.

Tiår med underfinansiering har skapt et etterslep på bygg, teknologi og utstyr i 100-milliardersklassen. Samtidig stjeler tidstyver som lite brukervennlig IT-systemer og mangel på støttepersonell tid fra legene. Antallet leger har økt, men tiden de faktisk får til pasientarbeid har gått ned. Nesten halvparten av sykehuslegene er i dag usikre på om de blir i jobben sin om to år.

Legeforeningen etterlyser helt nødvendige grep. Sykehusene må skjermes mot økte renter og avdrag, slik at nødvendige investeringer ikke ender som kutt. Hvis ikke sykehusene skjermes, vil pasientene rammes. Det trengs en ekstraordinær investeringspakke for å dekke etterslepet på bygg, utstyr og teknologi. Antallet LIS1-stillinger må økes i takt med behovet for spesialister. Spesialistmangelen er allerede merkbar, og Norge kan ikke lenger lene seg på at andre land utdanner leger for oss. Kampanjen «Gjør kloke valg» bør få støtte

over statsbudsjettet, slik at vi unngår unødvendige undersøkelser og overbehandling og heller bruker ressursene der de trengs mest. Regjeringen må også satse på digitale løsninger som faktisk fungerer og er til nytte i den kliniske hverdagen. Velfungerende journalsystemer og digitalinfrastruktur er ikke «tilleggsgoder», men grunnleggende pasientsikkerhet.

Statsbudsjettet må ta høyde for det faktiske behovet fremover. Innen 2040 trengs 30 000 flere sykepleiere, 25 000 helsefagarbeidere og 2 500 leger, ifølge SSB. Rekruttering krever også at unødvendige byråkratiske hindre fjernes. Men når staten fortsatt nekter å godkjenne leger utdannet i Danmark, bidrar de selv til bemanningskrisen. For dette er leger Norge sårt trenger. Legeforeningen har derfor gått inn som partshjelp i søksmål mot staten for å få en slutt på dette.

Helse er ikke først og fremst en utgiftspost, men en investering i vår felles trygghet, beredskap og samfunnets evne til å fungere. Men gapet mellom helsetjenestens problemer og tilstrekkelige politiske løsninger har vokst seg for stort. Initiativene peker i riktig retning, men uten sterkere økonomiske rammer og en tydeligere prioritering av helse, uteblir effekten.

Statsbudsjettet for 2026 bør bli starten på et helseløft. Dette handler om å bevare en helsetjeneste som står støtt i en stadig mer usikker fremtid.

Publisert: 23. september 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.11.11
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.